

INSPIRATIENOTA

i.k.v. omgevingsanalyse 2026-2030

Kortenaken

INLEIDING

Beste lezer

Met de gemeenteraadsverkiezingen van zondag 13 oktober 2024 in het vooruitzicht, loopt de beleidsperiode 2019-2024 op zijn eind en richten we onze aandacht op de uitdagingen die ons te wachten staan in de legislatuur 2025-2030.

De beleidsperiode van 2019-2024 kenmerkte zich, net zoals voor veel lokale besturen, door onverwachte gebeurtenissen zoals de pandemie van begin 2020, de opvang van Oekraïense vluchtelingen vanaf februari 2022 en energieprijzenstijgingen. Deze gebeurtenissen dwongen ons tot herzieningen van onze werkwijzen en prioriteiten.

Om ons voor te bereiden op de komende legislatuur, formuleerde de administratie een aantal thema's en speerpunten. Deze kunnen dienen als inspiratie voor het formuleren van beleidsdoelstellingen, actieplannen en acties, maar voornamelijk als ondersteuning om doelen niet uit het oog te verliezen. Doorheen de thema's die hierna volgen, vormen aandacht voor mobiliteit en bereikbaarheid en inzetten op communicatie en informatie twee belangrijke rode draden.

Kortenaken is een landelijke gemeente die te maken krijgt met een sterke vergrijzing. De combinatie hiervan zorgt ervoor dat niet alle ouderen en hulpbehoevenden steeds op de gewenste locaties geraken door diverse mobiliteitsuitdagingen. Merk op dat deze mobiliteitsuitdagingen ook voor diverse andere doelgroepen binnen Kortenaken spelen (vb. jonge gezinnen, jongeren, kansarmen...).

Daarnaast blijkt dat niet iedereen op de hoogte is van het brede aanbod van Kortenaken, zowel op vlak van dienstverlening (vb. ondersteuningsaanbod, digitale dienstverlening...) als op vlak van vrije tijd (activiteiten, evenementen, voorstellingen...). Om iedere Kortenakenaar optimaal te ondersteunen in zijn/haar leven, is communicatie en informatie op maat van iedere inwoner cruciaal.

Kortom beoogt deze inspiratienota een leidraad te bieden voor de nieuwe legislatuur. Door het lokale beleid met deze informatie te voeden, trachten we de belangrijkste uitdagingen te duiden in het belang van Kortenaken en haar inwoners. Hierbij is het belangrijk om rekening te houden met het financieel kader waarin wij als lokaal bestuur functioneren. Gezien de beperkte schaalgrootte van Kortenaken komt dit neer op een subtiële evenwichtsoefening waarbij er keuzes gemaakt dienen te worden in het huidige en/of toekomstige aanbod van dienstverlening en projecten.

De administratie van Kortenaken

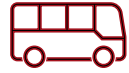
Kortenaken

INLEIDING

Kortenaken in enkele cijfers

59% voelt zich voldoende geïnformeerd

20% vindt dat er voldoende openbaar vervoer is

13,7 buitenschoolse opvangplaatsen beschikbaar (3-11 jaar) per 100 kinderen

52% tevreden over culturele voorzieningen

30,64% ouder dan 60 jaar

43% tevreden over jongerenvoorzieningen en uitgaansgelegenheden

Per 100 65+ers, zijn er 5,4 bedden beschikbaar

11,2% eengezinswoningen met EPC A of B

75% is tevreden over de gezondheidsvoorzieningen

Werkzaamheidsgraad 20-64 jaar (2021): 75,8%

De speerpunten voor 2025-2030

Samen werken aan toegankelijke en kwaliteitsvolle dienstverlening

Aangenaam leven en wonen in Kortenaken

Een sterke interne werking en samenwerkingscultuur

Toegankelijke ondersteuning voor jong en oud

Communicatie

Mobiliteit

Kortenaken

Samen werken aan toegankelijke en kwaliteitsvolle dienstverlening

Toegankelijke dienstverlening op maat van iedere inwoner

De wereld verandert snel, zowel door diverse technologische en maatschappelijke evoluties als door wijzigende voorkeuren, wensen en behoeften van iedere inwoner. Als lokaal bestuur streven we naar kwaliteitsvolle dienstverlening en ondersteuning voor iedere inwoner met aandacht voor de persoon zelf. Hierbij zal maximaal inzetten op **digitale dienstverlening**, met aandacht voor de minder digitaal vaardige burger steeds belangrijker worden.

Suggesties

- Onderzoeken noden en behoeften van fysieke loket- en onthaalpunten, openingsuren
- Oprichting snelloket burgerzaken
- Stimuleren digitale dienstverlening
- Uitbouwen mobiele ambtenaar
- Optimaliseren fysieke toegankelijkheid infrastructuur (vb. onthaal gemeentehuis)
- Administratieve vereenvoudiging diverse aanvragen

Het werken op afspraak kent zijn meerwaarde. Toch vinden we het belangrijk dat ook burgers zonder afspraak worden verder geholpen door de (onthaal)medewerker(s) waar mogelijk. Dit door het (samen) inplannen van een afspraak en/of telefonische doorverwijzing. Zo maken we ook de minder digitaal vaardige burger wegwijs in onze digitale dienstverlening.

Verder wensen we sterk in te zetten op **fysieke toegankelijkheid en bereikbaarheid** van onze dienstverlening waarbij we ook rekening houden met de mobiliteitsmogelijkheden. Hierbij verliezen we burgers die niet tot bij ons geraken niet uit het oog. De werking van de mobiele ambtenaar heeft hierin de afgelopen periode zijn nut reeds bewezen, deze werking wensen we dan ook uit te breiden. Door de zware impact van de noodzakelijke rioleringswerken op onze financiële middelen, dienen we het eenmakingsplan te verschuiven naar de volgende legislatuur. Daarom willen we extra inzetten op het verhogen van de fysieke toegankelijkheid van het onthaal in het gemeentehuis (vb. voor een rolstoel).

Samen werken aan toegankelijke en kwaliteitsvolle dienstverlening

Inzetten op partnerschappen en samenwerkingen

De complexe uitdagingen van vandaag spelen vaak op diverse beleidsdomeinen. Ook de hogere overheden verwachten steeds meer van het lokale niveau. Daarom wordt het steeds belangrijker om te gaan samenwerken, zowel domein*- als gemeenteoverschrijdend. Door onze **krachten te bundelen met diverse strategische partners** kunnen we de problematieken en uitdagingen doeltreffender aanpakken. Daarenboven kunnen deze partnerschappen ons ook ondersteunen bij onze verantwoordelijkheden naar de burgers toe. Hierbij denken we aan het behouden en versterken van de samenwerking met de TGV-gemeenten, maar evenzeer ook verder regionaal en met verenigingen en sociale organisaties.

Suggesties

- Opzetten van partnerschappen i.k.v. vervoersdiensten op maat,
- geïntegreerd systeem kinderopvang,
- stimuleren van duurzaam handelen,
- delen van sport- en/of vrijetijdsinfrastructuur
- ...

Suggesties

- Onderzoeken samenstelling adviesraden en eventueel hervormen
- Samenstellen nieuwe adviesraden (vb. tienerraad)
- Opzetten diverse wijzen van burgerparticipatie
- Communiceren en informeren over diverse mogelijkheden en beleidsvoorstellen

Kortenaken samen vormgeven

Ook de Kortenakenaar zelf willen wij als lokaal bestuur betrekken bij het aanpakken van deze complexe uitdagingen. Dit kan zowel via **burgerparticipatie als via partnerschappen met de verschillende adviesraden**. Door burgers en adviesraden te betrekken bij het ontwikkelen en uitvoeren van beleid en projecten, kunnen we samen betere en meer toegankelijke oplossingen vinden die aansluiten bij de "echte" behoeften en wensen van onze inwoners. Daarenboven kan burgerparticipatie de sociale cohesie in onze gemeente versterken. Hierbij is het belangrijk om na te gaan of we alle doelgroepen bereiken via de bestaande adviesraden. Kortom willen wij als Kortenaken een partner zijn in dit verhaal.

Kortenaken

Aangenaam leven en wonen in Kortenaken

Optimaal ondersteunen van lokale handelaars

Kortenaken kent een relatief hoog aantal (kleine) zelfstandigen, die de laatste jaren te maken kregen met diverse uitdagingen. De lokale handelaars zijn een uithangbord voor de gemeente. Daarom willen we inzetten op het **ondersteunen van de (kleine) zelfstandigen** door initiatieven als een vlotter vergunningsbeleid, gemeentelijke cadeaubonnen en een ondernemersgids. Zo moedigen we de lokale handelaar aan zich in Kortenaken te vestigen en te blijven en zorgen voor de nodige faciliteiten die de inwoners van hun woongemeente verwachten.

Suggesties

- Aantrekkelijk maken en behouden van handelskern door o.a.
  - opwaardering straatbeeld
  - veilige fietsinfrastructuur
  - subsidiebeleid onderzoeken
  - aanbieden (digitale) puntenkaart en up-to-date ondernemersgids

Suggesties

- Samen met Hartje Hageland de krachten bundelen
- Administratieve ondersteuning bieden bij bv. groepsaankopen van zonnepanelen
- Stimuleren van samenwoningsvormen

Ondersteunen van de Kortenakenaar bij de energietransitie

Hogere overheden leggen steeds strengere normen op i.k.v. duurzaamheid om in te gaan tegen de klimaatopwarming waarmee iedereen te maken krijgt. Ook wij als Kortenaken willen ons steentje bijdragen. Echter zijn er nog verschillende Kortenaakse woningen die niet voldoen aan de toekomstige energienormen. Hiervoor willen wij

inzetten op **bovengemeentelijke samenwerking** en **informer en ondersteunen van onze inwoners** om samen de klimaatdoelstellingen van 2050 te halen. Zo kunnen we samen met Hartje Hageland de **krachten bundelen** om bijvoorbeeld jonge gezinnen optimaal te ondersteunen bij o.a. de energietransitie van hun woningen. Ook **samenwoningsvormen** kunnen hieraan tegemoetkomen. Hierbij dienen we oog te hebben voor het **vergunningbeleid** dat dit mogelijk moet maken. Daarnaast vinden we het belangrijk om ook wat betreft ons eigen patrimonium deze lijn verder door te trekken. Ook zullen we voor de eigen, soms verouderde, zalen en gebouwen bewuste keuzes moeten maken tussen renoveren of verkopen. Verder zal er ingezet moeten worden op het asbestvrij maken van ons patrimonium en kunnen we het energiedelen tussen onze eigen infrastructuur nog verder uitbreiden. Daarenboven willen wij als lokaal bestuur sterk blijven inzetten op het halen van de klimaatdoelstellingen door o.a. het beschermen van groen, ontharding en creatie van waterbuffering.

Aangenaam leven en wonen in Kortenaken

Inzetten op toegankelijke infrastructuur in onze gemeente

Toegankelijke infrastructuur in de breedste zin van het woord heeft een positieve impact op diverse domeinen binnen onze gemeente. Zo kan het onze lokale economie stimuleren **doordat alle inwoners toegang hebben tot de winkel- en horecagelegenheden**. Daarnaast kan er **ruimte** gecreëerd worden **voor de zwakke weggebruiker van alle leeftijden en mobiliteitsniveaus**. Ook hier speelt communicatie en informatie een belangrijke rol. Wij kunnen als lokaal bestuur diverse zaken aanbieden, maar als onze inwoners hier niet van op de hoogte zijn, zullen wij ook niet tegemoet kunnen komen aan hun uitdagingen, behoeften en noden.

Suggesties

- Verder opwaarderen en verbeteren fiets- en voetpaden
- Inzetten op toegankelijk openbaar vervoer samen met vervoersinstanties
- Ontwikkelen van beleid dat toegankelijkheid van gebouwen binnen de gemeente stimuleert
- Fysieke toegankelijkheid van onthaal van het gemeentehuis verbeteren

Suggesties

- Creëren van veilige verkeerssituaties rondom schoolomgeving
- Onderzoeken vervoersmogelijkheden voor *the last mile*
- Opstarten alternatieven voor mindermobielen centrale (vb. vrijwilligerscentrale)
- Opstarten shuttlebus en/of delen van (elektrische) gemeentebus

Vrijtijdsbeleving voor elke Kortenakenaar

Als lokaal bestuur Kortenaken zetten we sterk in op vrijetijdsbeleving, zoals dit volgens ons hoort bij het karakter van woongemeente. Toch blijkt dat niet iedereen op de hoogte is van of zich aangetrokken voelt tot ons uitgebreide aanbod. Hierbij spelen er ook mobiliteitsuitdagingen, niet iedereen kan zich zelfstandig verplaatsen tot de locatie (vb. geen auto, geen beschikbare bus, slecht te been, te jong om alleen te fietsen...). Met andere woorden kunnen wij als lokaal bestuur diverse activiteiten aanbieden,

maar als onze inwoners hier niet van op de hoogte zijn en/of er niet kunnen geraken, zullen wij ook niet tegemoet kunnen komen aan hun verwachtingen en noden. Zo kunnen we op regelmatige basis **communiceren over de evenementen en initiatieven** die die maand zullen plaatsvinden, in combinatie met de **verplaatsingsmogelijkheden** (vb. carpoolen, shuttlebus, uren flexbus, alternatieve mobielencentrale voor alle leeftijden...). Daarnaast kunnen we de **noden en behoeften** van de diverse doelgroepen **onderzoeken** om zo een **aangepast aanbod** te kunnen aanbieden (vb. skatepark, speeltuin, wandelpark, theatervoorstellingen, comedyshows...). Hierbij durven we ons aanbod ook in vraag te stellen om te komen tot een optimaal aanbod voor iedere Kortenakenaar.

Suggesties

- Uitrol evenementenkalender gekoppeld aan verplaatsingsmogelijkheden
- Onderzoeken van noden van diverse doelgroepen
- Strategische evaluatie van vrijetijdsaanbod i.f.v. vraag en aanbod

Aangenaam leven en wonen in Kortenaken

Betaalbaar wonen in Kortenaken

Een betaalbaar woonaanbod, zowel op de koop- als de huurmarkt, heeft een belangrijke invloed op het welzijn en de stabiliteit van individuen en gezinnen (vb. aanvaardbare financiële druk, economische zekerheden...). Daarom willen wij als lokaal bestuur acties ondernemen om onze inwoners hierin te ondersteunen en een kwaliteitsvol leven te waarborgen. Een grote uitdaging hierbij is de **kenbaarheid van de diverse ondersteuningsmogelijkheden** voor onze inwoners. Met andere woorden, zullen we ook sterk moeten inzetten op communicatie en informatie van ons (gedeeld) aanbod. Hiervoor kunnen we diverse **initiatieven onderzoeken die een betaalbaar woonaanbod creëren** (vb. subsidies, erfpacht, sociale woonwijken, sociale woonmaatschappijen, sociaal verhuurkantoor, ...). Ook **samenwerkingen met de buurgemeenten**, via bijvoorbeeld Hartje Hageland, kunnen ons hierin ondersteunen. Denk hierbij aan de organisatie van **groepsaankopen** en administratieve ondersteuning i.k.v. renovaties en energie. Verder kan het stimuleren van diverse **samenwoningsvormen** (vb. kangoeroewoning, co-housen...) ook hier een antwoord bieden op deze uitdaging doordat de woning efficiënter bewoond wordt en op die manier ook betaalbaarder worden. Daarbij zien we mogelijk kansen ontstaan bij de grotere vrijstaande woningen die vaak te duur zijn voor nieuwe gezinnen wanneer zij op de markt komen, en bovendien toe zijn aan een duurzame renovatie. Bovendien kunnen bepaalde van deze woonvormen er voor zorgen dat de oudere bevolking in onze gemeente desgewenst langer zelfstandig kunnen wonen, met de nodige omkadering.

Suggesties

- Informeren van inwoners over het ondersteuningsaanbod
- Onderzoeken van samenwoningvormen en vergunningsbeleid
- Inzetten op samenwerkingen
- Bieden van administratieve ondersteuning aan gezinnen

Een sterke interne werking en samenwerkingscultuur

Eén organisatie die dienstoverschrijdend durft samenwerken

De uitdagingen waar we vandaag mee te maken krijgen, spelen zich af op diverse beleidsdomeinen. Daarom is het belangrijk om vlot **samen te werken met andere diensten** binnen ons lokaal bestuur. Zo kunnen we kennis en krachten bundelen en verhoogt onze slaagkans om de problematiek aan te pakken. Daarenboven **leren** we **elkaar** steeds beter **kennen**, ongeacht de locatie waar we werkzaam zijn. Hierbij stimuleren we de **verdere integratie en afstemming van de processen** (o.a. door het aanreiken van een kader voor de werking) en het durven denken vanuit één organisatie. Kortom bouwen we samen aan het nieuwe Kortenaken dat wendbaar is voor de uitdagingen van de toekomst.

Suggesties

- Meeloopdagen om elkaars dienstverlening te leren kennen
- Dienstoverschrijdende projecten stimuleren
- Inzetten op duidelijke en frequente communicatie

Kwaliteitsvolle dienstverlening door een sterke basis

We willen een kwaliteitsvolle dienstverlening aanbieden aan onze burger. Hiervoor hebben we de juiste mensen en kennis nodig. Iedere medewerker heeft zijn eigen capaciteiten die we optimaal moeten inzetten. Daarom is het belangrijk om op frequente basis na te gaan of de diverse taken nog juist verdeeld zijn onder onze medewerkers. Daarenboven hebben we ook oog voor het **welzijn van onze medewerkers** waardoor we samen **zoeken naar back-ups en een werkbare werkdruk**. Zo zetten we sterk in op vrijetijds- en culturele activiteiten, maar beschikken we niet altijd over voldoende mankracht.

Suggesties

- Uitwerken van back-ups
- Stimuleren kennisoverdracht
- Uitvoeren functieweging
- Evalueren taakverdeling
- Onderzoeken actor- en/of regierol
- Blijven inzetten op sterk leiderschap

Ook willen we de leidinggevenden ruimte geven om hun leidinggevende taken op te nemen door ondersteuning aan te bieden voor de operationele uitvoering volgens het **principe van de juiste persoon op de juiste plaats**.

Verder moeten we durven denken aan de toekomst en welke **rol** wij daarin zullen spelen op de verschillende domeinen (cf. actor- of regierol).

Toegankelijke ondersteuning voor jong en oud

Inzetten op kwalitatief (zorg)aanbod voor (thuiswonende) ouderen en hulpbehoevenden

Kortenaken krijgt te maken met een vergrijzing van haar bevolking. Hieraan zijn verschillende uitdagingen verbonden waar we als lokaal bestuur op willen inspelen om ook onze (thuiswonende) ouderen te blijven ondersteunen. Zo willen we inzetten op het **verhogen van de kenbaarheid van het aanbod** voor deze doelgroep binnen Kortenaken. Hierbij willen we ook aandacht hebben voor de manier van aanvragen, gezien de verscheidenheid in graad van digitalisering. Daarnaast willen we **ontmoetingskansen met anderen van diverse leeftijden stimuleren** om vereenzaming te beperken. Inzetten op **toegankelijke vervoersmogelijkheden** zal ook hier een belangrijke impact

hebben, gezien ouderen en hulpbehoevenden vaak niet op de locaties van het aanbod en activiteiten geraken. Ook het **stimuleren van diverse samenwoningsvormen en buurtinitiatieven** kunnen hierop inspelen. Daarnaast zal de vergrijzing resulteren in een stijgende vraag naar o.a. thuiszorg en welzijnsvoorzieningen waardoor het belangrijk is om te **blijven inzetten en eventueel verder uitbouwen van een sterk en laagdrempelig eerstelijnsaanbod** met zorgverleners vanuit de verschillende disciplines.

Suggesties

- Verhogen kenbaarheid aanbod voor (thuiswonende) ouderen en hulpbehoevenden
- Ondersteunen van inwoners tijdens weg naar digitalisering
- Creëren van ontmoetingskansen via diverse kanalen
- Uitbreiden mindermobielen centrale
- Inzetten op outreachend werken
- Uitbouwen sterke partnerschappen

Kwaliteitsvolle kinderopvang

De jonge Kortenaakse gezinnen kunnen beroep doen op kwaliteitsvolle kinderopvang. Om deze (jonge) gezinnen te blijven ondersteunen, wensen we hierop blijvend in te zetten. Zo kan er onderzocht worden welke **subsidies en/of financiële ondersteuning** we kunnen bieden aan ouders om de kosten van kinderopvang te verlichten (vb. kortingen, belastingvoordeel, vouchers...). Daarom vinden wij het belangrijk om de **kinderbegeleiders** verder te **professionaliseren** (vb. opleidingen kinderonwikkeling, pedagogische methoden via partnerorganisaties...). Deze professionalisering kan ook mede gerealiseerd worden door over te schakelen naar **één opvanglocatie voor onze BKO**. Daarenboven kan dit ook tegemoetkomen aan de mobiliteitsuitdagingen voor ouders.

Suggesties

- Aanbieden opleidingsmogelijkheden en ontwikkelingsprogramma's voor kinderbegeleiders
- Onderzoeken mogelijke ondersteuningsvormen van ouders
- Werken met één opvanglocatie
- Samenwerking met diverse partners om warme overgang te bevorderen

Toegankelijke ondersteuning voor jong en oud

Inzetten op laagdrempelige hulp en preventie als basis

Onze inwoners zijn mogelijks niet altijd voldoende op de hoogte van het sociaal aanbod en/of weten ze niet waar ze terecht kunnen. Door het inzetten op laagdrempelige hulp proberen we **iedereen die er nood aan heeft te bereiken en op de hoogte te brengen van het aanbod waar hij/zij beroep op kan doen**. Daarom is het in de eerste plaats belangrijk om in te zetten op het verhogen van de kenbaarheid van het aanbod, zowel van ons als van externe partners.

Ook trachten we de **burger maximaal verder te helpen**, ongeacht bij welke dienst hij/zij zich bevindt, door in te zetten op een correcte doorverwijzing naar zowel de intern als externe diensten en partners.

Suggesties

- Organiseren van infoavonden
- Uitgeven van brochures
- Uitbreiden werking van de mobiele ambtenaar/outreaching werken
- Inzetten op laagdrempelige aanspreekpunten
- Opzetten/ondersteunen van vb. financiële educatie en bewustwordingscampagnes (vb. drugs, gok, digitale veiligheid, energiekosten...)

Suggesties

- Administratieve vereenvoudiging van diverse aanvragen
- Inzetten op (sociale) tewerkstelling,
- Uitbreiding KiKaZ-project
- Optimaliseren en uitbreiden/opstarten van samenwerkingen met derden (vb. Sint-Vincentius)
- Aanbieden eerstelijnspsychologische hulp

Daarnaast willen we ook sterk inzetten op **administratieve vereenvoudiging van de diverse aanvragen** voor premies vanuit het OCMW (vb. mantelzorgpremie). Dit vormt namelijk vaak nog een extra drempel voor de aanvrager.

Verder willen we kinderen alle mogelijkheden geven om zich maximaal te ontplooien. Daarom wensen we het **KiKaZ-project** nog verder **uit te breiden**, zodat we onze doelgroep nog kunnen vergroten.

Door de gelaagdheid van de problematiek wensen wij ook hier sterk in te zetten op **partnerschappen** met zowel andere lokale besturen als verenigingen, non-profit organisaties en/of bedrijven. Zo willen we bijvoorbeeld andere mogelijkheden en samenwerkingen voor de voedselpakketten onderzoeken om nog meer inwoners te kunnen ondersteunen.

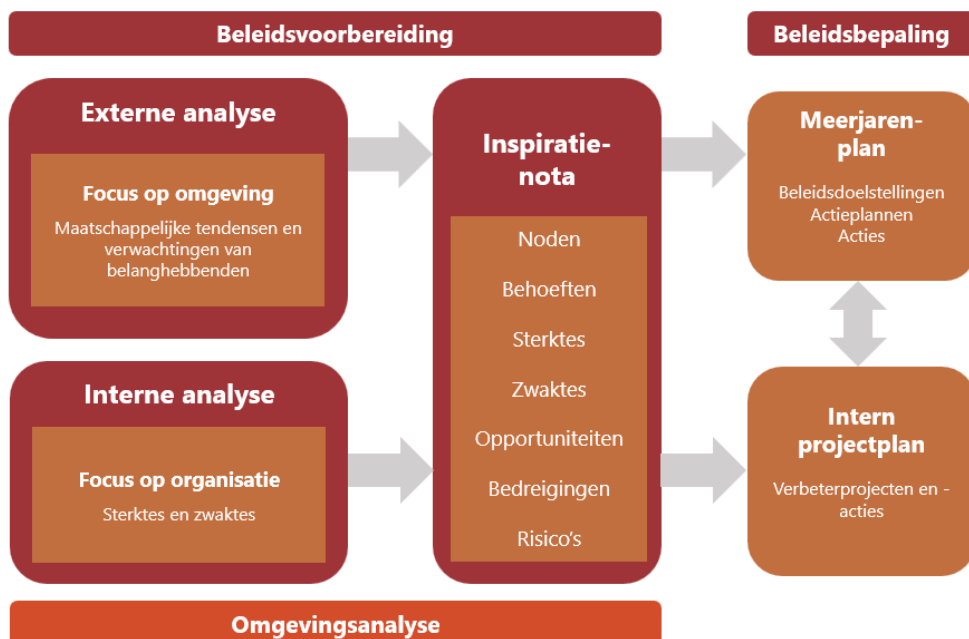

Hoe kwam deze inspiratienota tot stand?

De inspiratienota vormt het sluitstuk van de omgevingsanalyse die de administratie opmaakte in aanloop van de nieuwe legislatuur.

Hiermee wenst de administratie het politiek bestuur te inspireren door een overzicht te bieden van welke tendensen de komende jaren op het lokaal bestuur afkomen. Het betreft een bundeling van alle noden, behoeften, sterktes, zwaktes, opportuniteiten en bedreigingen die uit de verschillende analyses naar voren zijn gekomen en biedt inzichten in wat de medewerkers nu echt belangrijk vinden.

Voor extra context of duiding bij de aangehaalde speerpunten en thema's, kan steeds de interne of externe omgevingsanalyse geraadpleegd worden.

Visuele voorstelling van het traject